

ZAKON

O IZMENAMA ZAKONA O SISTEMU PLATA ZAPOSLENIH U JAVNOM SEKTORU

Član 1.

U Zakonu o sistemu plata zaposlenih u javnom sektoru („Službeni glasnik RS”, br. 18/16, 108/16, 113/17, 95/18, 86/19 i 157/20), u članu 39. stav 2. reči: „2022. godine” zamjenjuju se rečima: „2025. godine”.

Član 2.

U članu 40. reči: „2022. godine” zamjenjuju se rečima: „2025. godine”.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama Zakona o sistemu plata zaposlenih u javnom sektoru sadržan je u odredbama člana 97. tač. 8) i 17) Ustava Republike Srbije, prema kojima Republika Srbija uređuje i obezbeđuje sistem u oblasti radnih odnosa i druge odnose od interesa za Republiku Srbiju.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlog za donošenje Zakona o izmenama Zakona o sistemu plata zaposlenih u javnom sektoru je potreba da se utvrdi nov rok za početak primene sistemskog, a samim tim i posebnih zakona kojima se uređuju plate, naknade plata i druga primanja u svim delovima javnog sektora. Navedena potreba uslovljena je, pre svega, protekom vremena od donošenja Zakona o sistemu plata zaposlenih u javnom sektoru i posebnih zakona kojima se uređuju plate u pojedinim delovima javnog sektora, koji su zasnovani na finansijskim analizama iz 2015. godine i ranijih godina. Kako je u prethodnih šest godina od usvajanja sistemskog zakona došlo do promene fiskalne politike i kroz proces fiskalne konsolidacije su stvoreni uslovi za rast plata u javnom sektoru (od postepenog „odmrzavanja plata“ do njihovog nejednakog rasta, naročito u situaciji pandemije koja je opravdano uticala na rast plata u zdravstvu, ali i zbog povećanja minimalne cene rada koja ima značajan uticaj na odnose koji se uspostavljaju novim sistemom), te promene su uticale na potrebu ponovnog razmatranja ključnih postavki u sistemskom zakonu, kako bi se uvažile nastale promene u platama i očekivani reformski procesi odvijali u skladu sa budžetskim mogućnostima i projekcijama rasta plata u narednom periodu. U narednom periodu neophodno je sprovesti detaljnije analize svih usvojenih zakona u delu njihovih ključnih postavki koje kreiraju finansijske i makroekonomске aspekte novog sistema i njihovu održivost, a zatim u skladu sa navedenim analizama, opredeliti se prema ključnim efektima koje donosi reforma plata, kao što su odnosi plata unutar jednog dela javnog sektora i međusektorski odnosi, nagrađivanje prema rezultatima rada/kompetentnosti, prelazni režim do uspostavljanja punog odnosa koeficijenata postavljenih sistemskim zakonom u odnosu na zatečene plate i dr.

Sprovodenje sveobuhvatne finansijske analize, bilo je u prethodnom periodu otežano zbog ograničenih mogućnosti postojećeg informacionog sistema za obračun plata. Ministarstvo finansija od 2019. godine aktivno radi na planiranju i uspostavljanju novog jedinstvenog i sveobuhvatnog informacionog sistema koji će biti izvor podataka za detaljne analize finansijskih i fiskalnih efekata predstojeće reforme. Implementacija Centralnog informacionog sistema za obračun zarada u javnom sektoru omogućiće obračun zarada kroz sistem sa automatskim kontrolama unosa podataka, multidimenzionalno izveštavanje svih relevantnih organa o podacima vezanim za troškove zarada zaposlenih u realnom vremenu, precizno planiranje, upravljanje i kontrolu izvršenja budžeta za zarade zaposlenih u javnom sektoru, kao i kontrolu troškova zapošljavanja i organizacionih promena. Ovaj informacioni sistem sadržaće u sebi podatke o platama i elementima plata preko 450 hiljada zaposlenih u javnom sektoru, obračunske podatke o njihovom prisustvu na radu i zaradama, kao i veliki broj operativnih budžetskih podataka Republike Srbije.

Uspostavljanje sistema jedinstvenog obračuna zarada je preduslov za implemetaciju reformskog procesa i omogućiće da se u predstojećem periodu sproveđe detaljnija procena fiskalnog uticaja uključivanja svih zaposlenih u javnom sektoru u novi sistem plata, kao i planiranje i utvrđivanje troškova rada zaposlenih prema novom sistemu plata na način da udeo mase zarada opšte države u BDP bude u skladu sa principima odgovornog fiskalnog upravljanja.

Takođe, analitički proces i proces komunikacije reforme plata sa svim delovima javnog sektora bio je usporen usled epidemiološke situacije prouzrokovane pandemijom virusa KOVID-19 na teritoriji Republike Srbije tokom prethodne dve godine, a koja je dovela do otežanog funkcionisanja svih podstistema javnog sektora i preusmerila ključne aktivnosti države na otklanjanje posledica izazvanih pandemijom. Naime, puna implementacija propisa o platama zaposlenih u javnom sektoru podrazumeva nesmetanu komunikaciju i intenzivnu saradnju svih učesnika u reformi sistema plata radi postizanja što većeg konsenzusa u njenom sprovođenju, uz održive projekcije efekata reforme, koje je bilo teško planirati zbog negativnih posledica pandemije i potrebe njihovog urgentnog ublažavanja realokacijom budžetskih sredstava.

S obzirom da je planirano da se potpuna implementacija sistema za obračun plata u javnom sektoru sproveđe do 2024. godine, predlaže se odlaganje stupanja na snagu Zakona i reforme plata do 2025. godine do postizanja pune funkcionalnosti Centralnog informacionog sistema za obračun zarada, ostavljanjem odgovarajućeg vremenskog perioda u kojem će moći na osnovu pouzdane procene finansijskih efekata, da se ostvari nesmetana komunikacija o reformskim aktivnostima sa svim delovima javnog sektora.

III. OBJAŠNjENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. menja se član 39. stav 2. Zakona o sistemu plata zaposlenih u javnom sektoru redefinisanjem roka u kojem će se uskladiti posebni zakoni kojim se uređuju plate i druga primanja zaposlenih u pojedinim delovima javnog sektora, tako što se kao novi rok za usklađivanje određuje 2025. godina.

Članom 2. menja se član 40. Zakona o sistemu plata zaposlenih u javnom sektoru odlaganjem početka primena zakona za 2025. godinu.

Članom 3. uređuje se stupanje ovog zakona na snagu.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbiti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije za 2021. godinu, kao ni za dve naredne budžetske godine.

V. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE STUPANJE NA SNAGU ZAKONA PRE OSMOG DANA OD DANA OBJAVLjIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”

Predlaže se da zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljinja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, budući da postoji naročito opravdani razlog za stupanje na snagu zakona pre osmog dana od dana objavljinja, u skladu sa članom 196. stav 4. Ustava Republike Srbije, a to je da se odloži početak primene pre 1. januara 2022. godine, s obzirom da nisu stvoreni uslovi za primenu Zakona o sistemu plata zaposlenih u javnom sektoru. Navedenim se izbegavaju štetne posledice za rad javnog sektora i za ostvarivanje prava zaposlenih.

PREGLED ODREDABA KOJE SE MENJAJU

Usaglašavanje posebnih zakona

Član 39.

Do 1. jula 2017. godine doneće se, u skladu sa odredbama ovog zakona, zakon kojim se uređuju plate i druga primanja zaposlenih u organima autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave i drugim organima i organizacijama koje je osnovala autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave a na koje se primenjuju propisi o radnim odnosima u autonomnim pokrajinama ili jedinicama lokalne samouprave.

Do 1. januara ~~2022.~~ godine 2025. GODINE sa odredbama ovog zakona uskladiće se zakoni kojima se uređuju plate i druga primanja zaposlenih u državnim organima, policijskih službenika, profesionalnih pripadnika Vojske Srbije i zaposlenih u organima u čijem su delokrugu bezbednosni i obaveštajni poslovi.

Do 1. januara 2019. godine doneće se, u skladu sa odredbama ovog zakona, zakoni kojima se uređuju radnopravni status, plate i druga primanja zaposlenih u javnim službama, javnim agencijama i drugim organima i organizacijama koje je osnovala Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave.

Posebnim zakonima iz st. 1–3. ovog člana odrediće se da zaposleni zadržava zatečenu platu na radnom mestu na koje je bio raspoređen, odnosno čije poslove obavlja na dan početka primene posebnih zakona, uz određivanje načina prilagođavanja te plate, kojim će se obezbediti njeno usaglašavanje sa platom koju bi ostvario primenom odredaba ovog i posebnih zakona, a koji mora biti postepen i prilagođen budžetskim ograničenjima.

Zatečena plata iz stava 4. ovog člana predstavlja osnovnu platu zaposlenog uvećanu za dodatak na platu, odnosno uvećanje plate koje je zaposleni imao na dan stupanja na snagu posebnog zakona, a koje nije propisano odredbama ovog zakona ili koje postaje sastavni deo koeficijenta u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

Pravo na platu i druga primanja iz radnog odnosa zaposleni u organima, organizacijama, službama i agencijama ostvaruju na osnovu propisa koji su na snazi do početka primene posebnih zakona iz st. 1–3. ovog člana.

Stupanje na snagu zakona

Član 40.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se počev od 1. januara ~~2022.~~ godine 2025. GODINE, odnosno od 1. jula 2017. godine – na zaposlene u organima i organizacijama autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, izuzev odredaba člana 10. i čl. 37–39. ovog zakona koje se primenjuju od stupanja na snagu ovog zakona.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada
Obrađivač: Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama Zakona o sistemu plata zaposlenih u javnom sektoru

Draft Law on amendments of the Law on Salary System for Public Sector Employees

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

- a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,
- b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,
- v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
- g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
- d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Predlog zakona nije predmet usklađivanja sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS“, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), niti je predviđen Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

- a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
- b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
- v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
- g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,
- d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

Predlog zakona nije predmet usklađivanja sa propisima Evropske unije.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbiti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Ne postoje odgovarajući propisi sa kojima je potrebno obezbiti usklađenost.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Ne

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

Nije bilo neophodno angažovanje konsulanata u izradi Predloga zakona.